

Становище

на проф. д-р Даниела Тодорова Маркова, ПУ „Паисий Хилендарски”

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Тракийски университет, Стара Загора, Педагогически факултет, катедра "Педагогически и социални науки"

в област на висше образование 1. Педагогически науки

професионално направление 1.2. Педагогика

научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика”

тема на дисертационния труд: «Съвременни експериментални техники на рисуване в подготовката на студенти от педагогическите специалности»

автор на дисертационния труд: Петър Атанасов Петров

научен ръководител: доц. д-р Ани Димова Златева

1. Данни за процедурата - Със Заповед № 1925 от 20. 06. 2022 г. на основание ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане, както и на основание чл. 5 (3) и (4) от ПРАСТрУ и Решение на ФС на ПФ с протокол №32/14.06.2022 г. съм определена като външен член за ТрУ от състава на научното жури за защита на дисертационния труд на докторант на самостоятелна форма на обучение Петър Атанасов Петров. Комплектът представени материали на електронен носител съдържа дисертационен труд, автореферат, автобиография, формулирани приноси на дисертационния труд, декларация за съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и ПРАСТрУ, информационна карта за НАЦИД, диплома за висше образование, протоколи от изпити по индивидуалния учебен план на докторанта (7 бр.), административни документи (заповеди за зачисляване и отчисляване) с което се потвърждава, че докторантът е изпълнил дейностите по обучението, положил е успешно изпитите по индивидуалния учебен план и е покрил необходимия брой кредити, справка за публикациите в списание с импакт фактор, списък с цитиране на научна публикация на докторанта.

2. Данни за докторанта - Петър Петров е преподавател, асистент по педагогика и методика на изобразителното изкуство в ПФ на ТрУ от 2017 г. С решение на ФС на ПФ (прот. № 22/27.09.2021 г.) и със Заповед на Ректора №2477/30.09.2021 г. е зачислен в свободна форма на обучение към катедра „Педагогически и социални науки”. Отчислен е с право на защита с решение на ФС на ПФ (прот. № 32/14.06.2022 г.) и със Заповед на

Ректора № 1921/17.06.2022 г. Дисертационният труд е обсъден при разширен състав на катедра „Педагогически и социални науки“ (прот. №7/ 13.06.2022 г.), като докторантът е отчислен с право на защита и дисертационният труд е допуснат до защита в съответствие с чл. 39 и чл. 40 (1) от ПРАС на ТрУ.

П. Петров е завършил ССХУ гр. Казанлък (с квалификация „художник изпълнител“); ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ гр. Велико Търново (квалификация - Учител по изобразително изкуство и естетика). Има богат преподавателски опит като учител по изобразително изкуство – в периода от 1990-2016 г. (НУ, ОУ „Железник“; Гимназия „Христо Ботев“; ПМГ „Гео Милев“ в гр. Стара Загора; ЧСОУ „Делфините“ Старозагорски бани). Има натрупан професионален опит като художник изпълнител, дизайнер; работил е в областта на рекламата и художественото оформление на печатни издания.

Прави впечатление необичайно краткия срок в който е разработена дисертацията. Като се има предвид, че е важен крайният резултат, становището ми се основава на факта, че дисертационният труд отговаря на изискванията за ЗРАСРБ и на ПРАСТрУ. Няма допуснати нарушения по отношение на процедурата.

3. Характеристика и оценка на дисертационния труд и неговите приноси - Дисертационният труд е в обем от 190 стр. основен текст, има приложение с резултатите от етапите на изследването при студенти и ученици; 77 литературни източника, вкл. интернет източници.

Добре е аргументирана актуалността на тематиката на дисертационния труд. Приемам тезата на автора за нивото на изобразителни възможности на обучаваните студенти в педагогическите специалности, върху което влияние оказват пропуските в началното образование по отношение на изобразителното изкуство, демотивацията, остарелите подходи на работа, формалното провеждане на обучението и др. обстоятелства. Ясно е, че не може да се пренебрегнат различните интереси на обучаваните, съвременните тенденции в изобразителното изкуство и влиянието на социалните мрежи върху възприятието.

П. Петров защитава основната идея и базовите постановки на експерименталното изследване – да предложи система на обучение, в която чрез прилагане на съвременни експериментални техники да се повлияе на изобразителна подготовка на студентите от педагогическите специалности (специалност ПНУП), което естествено ще рефлектира и

в бъдещата им работа като преподаватели. Разработената обучителна система отговаря на съвременните образователни тенденции и подпомага стимулирането на креативния потенциал на ученици и студенти. Акцентът е върху многообразието от материали, техники и изразни средства, като вниманието се насочва върху експериментирането и самия процес на изпълнение. В това отношение дисертационния труд е изпълнил своята задача – да предложи път, алтернатива за разширяване на познанията и уменията на обучаваните, както за материали и техники, така и за осъзнаване на смисъла на самото изкуство.

Факт е, че в образователния процес навлизат нови техники и материали, тези които наричаме нетрадиционни, вече намират приложение дори в предучилищна възраст – рисуване с пръсти, печатане с нетрадиционни пособия, а техника батик, монотипия никак не са необичайни. Все по-условно е разделението на традиционни и нетрадиционни изобразителни материали и техники. Значимостта на изследването е в начина по който се съчетават различните подходи, в балансираното им комбиниране. Когато тези материали и техники са добре подбрани, пригодени за реализиране в учебна среда, логично подредени в една обща система от педагогически въздействия, в която се включват съвременни подходи като например промяна на стереотипа на преподаване, интерактивността, умелата демонстрация, създаването на творческа среда за работа, представянето на различни стилове и гледни точки, резултатите са налични. Те могат да се видят в представените рисунки от формиращите етапи на изследването, които красноречиво илюстрират, допълват изложението в теоретичната и експерименталната част. Получените резултати категорично показват ефективността на методиката, а и преподавателските умения, „естетското” виждане и разбиране на П. Петров за творчество. Докторантът е наясно с факта, че една идея може да се реализира по много различни начини и това дава възможност да се излезе от сковаващите рамки на конвенционалните остарели подходи.

Научни приноси - Дисертационният труд има постижения, както от теоретичен, така и от практико-приложен характер. Разработването на проблема би могло да допринесе за усъвършенстване на подходите на преподавателя по изобразително изкуство. Приемам отбелязаните научни приноси.

Автореферат и публикации - Представени са 3 публикации – "Ролята на заниманията по изобразително изкуство като форма на превенция на отпадането от училище", в съавторство (сп. Педагогика, 2018), "Ролята на съвременните техники на рисуване в

практическото обучение на студентите от педагогическите специалности за бъдещата им реализация" - сп. Педагогика, 2019; „Активиране на творческия потенциал при 7/8 годишните деца чрез прилагане на смесени техники на рисуване в обучението по изобразителни изкуство“, публикация от конференция в Прага, 2019. Две от статиите са публикувани в сп. Педагогика и са индексирани в Web of Sciences. Статиите отговарят на наукометричните показатели, като чрез тях се постига минималният брой точки съгласно чл. 26, ал. 2 и 3 на ЗРАСРБ и съответно по чл. 24, ал. 1 на Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (за образователната и научна степен „доктор“).

Авторефератът е съобразен с изискванията и предназначението на този тип научна разработка и отразява адекватно текста на дисертацията.

Критични бележки и препоръки - Вероятно кратките срокове за написване на дисертационния труд са се отразили на степента на прецизирането му – има необходимост от: допълване и по-точно систематизиране на информацията за спецификите на стилистика, материали и техники в изобразителното изкуство в теоретичната част; прецизиране на критериите; премахване на повторения (например параметрите на изследването от стр. 78, дословно са представени в увода, а биха могли в увода да са в по-систематизиран вид, без повторно изброяване на методите, които вече са описани на стр. 78). Цитирането в текста не е направено по единен стандарт. На стр. 191 от Приложението – констатиращ етап (студенти), рисунката на дърво отговаря по-скоро на задачите към формирания експеримент. Има на места технически неточности (например има 7 правописни грешки на 1 страница - файл 11. Приноси).

Заклучение - Имайки предвид качествата на дисертационния труд с неговите теоретични и практически приноси, проявените познания и умения за провеждане на експериментално изследване на Петър Атанасов Петров, както и липсата на съмнение относно оригиналността на труда, давам своята положителна оценка и предлагам да му бъде присъдена образователната и научна степен „доктор“ в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.2. Педагогика, научна специалност „Теория на възпитанието и дидактика“.

изготвил становището:

/проф. д-р Даниела Маркова/

25. 07. 2022 г.